

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ พระพุทธศาสนา

เรื่อง ศาสนาพุทธเป็นรากฐาน ของสังคม (๓)

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

เรื่อง
ศาสนาพุทธเป็นรากฐาน
ของสังคม (๓)

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

๑. บอกชื่อศิลปกรรมประเภทต่าง ๆ
ที่สร้างขึ้นในวัดได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะและกระบวนการ

๑. ค้นคว้าวัดและศิลปกรรม

ในวัดที่น่าสนใจ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

เห็นคุณค่าของวัดในฐานะที่เป็น

มรดกของชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

ค้นคว้าวัดและศิลปกรรมในวัดที่น่าสนใจ
ด้วยเห็นคุณค่าของวัดในฐานะที่เป็นมรดก
ของชาติ

๑. วัดและพระสงฆ์
มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ
การดำเนินชีวิตของคนไทย
อย่างไร?

วัดเป็นสถานที่ขัดเกลานิสสัยและจิตใจ คือ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัดเป็นสถานที่ขัดเกลานิสสัยและจิตใจของชนชาวไทยมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระสงฆ์เป็นผู้นำทางด้านจิตใจ เป็นผู้นำในเรื่องของการบำเพ็ญกุศล ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการนำในการทำความดี ละความชั่ว ทำจิตใจให้ผ่องใส วัดจึงเป็นเสมือนที่พึ่งทางใจ เป็นที่อบรมบ่มนิสสัยของประชาชน ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นวันธรรมะสวณะ หรือวันสำคัญต่าง ๆ ชาวพุทธจะมาที่วัดและถือว่าวัดเป็นที่ให้ความรู้ เมื่อไปวัดแล้วสิ่งที่ได้ คือความสบายใจได้รับฟังพระธรรมเทศนาจากพระภิกษุสงฆ์หรือได้แนวคิด เป็นแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตของฆราวาส

๒. วัดและพระสงฆ์
มีบทบาทเกี่ยวข้องกับ
ชุมชนหรือท้องถิ่น อย่างไร?

วัดเป็นแหล่งถ่ายทอดสายใยความสัมพันธ์
ของคนในชุมชน เป็นที่ประชุมระดับชุมชน
หรือท้องถิ่น และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของ
หมู่บ้าน หรือเทศกาลต่าง ๆ ที่คนในหมู่บ้าน
รวมตัวกันมาจัดกิจกรรมในวัด

เพชรบูรณ์แทบแตก! แห่เที่ยววัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ที่ อ.เขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ บรรยากาศการท่องเที่ยววันหยุดยาว ช่วงเทศกาลปีใหม่เป็นด้วยความคึกคัก โดยเฉพาะที่วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว ตำบลแคมป์สน อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ ปรากฏว่า ตลอดช่วงเช้า ได้มีนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติกว่า ๒๐,๐๐๐ คน โดยเฉพาะชาวเมียนมา ต่างพากัน หลั่งไหลเข้าไปที่วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว เพื่อกกราบสักการะขอพร พร้อมเที่ยวชม ศาสนสถาน วัดดังกล่าวกันอย่างล้นหลาม

โดยถนนทางเข้าทั้ง ๔ ช่องทางเกิดปัญหารถติดหนักตั้งแต่เวลาราว ๐๗.๐๐ น. โดยนักท่องเที่ยวใช้ระยะเวลาถึง ๑ ชั่วโมง กว่าจะเดินทางไปถึงวัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว นอกจากนี้ทางเดินภายในวัด บรรดานักท่องเที่ยวต่างต้องเดินกันอย่างเบียดเสียดอีกด้วย (ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=kE-QxEmtO_s)

จากข่าวในเบื้องต้นวัดและกิจกรรม
ทางศาสนาพุทธ มีความสำคัญอย่างไร?

ศาสนาพุทธมีส่วนในการ
ส่งเสริมการท่องเที่ยว

กิจกรรม ที่นันทิไหนด

๑

๒

๓

๔

๕

๖

จิตรกรรมฝาผนังเรื่องรามเกียรติ์ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เป็นจิตรกรรมไทยแบบประเพณี เขียนด้วยสีฝุ่น ครั้งแรกเขียนขึ้นใน สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ต่อมามีการเขียนซ่อม อีกหลายครั้ง แต่ที่ปรากฏในปัจจุบันเป็นการเขียนซ่อมในสมัย พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกอบด้วยภาพทั้งหมด ๑๗๘ ห้องภาพ โดยห้องแรกเริ่มต้นที่ด้านหน้าพระวิหารยอด และลำดับ ภาพมาทางขวามือหรือเวียนทักษิณาวรรต

๑

๒

๓

๔

๕

๖

พระพุทธชินราช ถือว่าเป็นศิลปะ
สมัยสุโขทัย แต่มีลักษณะฝีมือช่าง
อันประณีตเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

๑

๒

๓

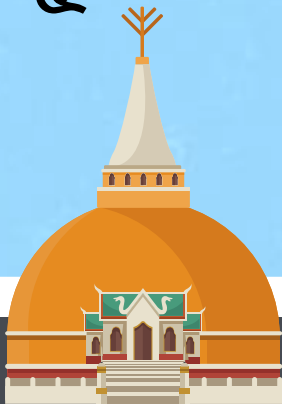
๔

๕

๖

เป็นพระสถูปเจดีย์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย
จังหวัดนครปฐมได้ใช้พระปฐมเจดีย์ เป็นตราประจำจังหวัด
พระปฐมเจดีย์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นองค์ที่สร้างขึ้นใน
สมัยรัชกาลที่ ๔ เมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๙ โดยโปรดเกล้าฯ ให้สร้างครอบ
พระเจดีย์องค์เดิมซึ่งเป็นเจดีย์เก่าแก่มีฐานแบบโอคว่ำและมียอด
ปราสาทอยู่ข้างบน สันนิษฐานว่ามีอายุอยู่ในตอนต้นพุทธศตวรรษที่ ๔

๑

๒

๓

๔

๕

๖

ที่มา https://th.m.wikipedia.org/wiki/ไฟล์:Wat_Mahathat_Sukhothai_before_sunset.jpg

เป็นวัดสำคัญของกรุงสุโขทัย มีพระเจดีย์
มหาธาตุเป็นเจดีย์ประธาน ลักษณะทรงดอกบัวตูม
หรือทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ศิลปะแบบสุโขทัยแท้

๑

๒

๓

๔

๕

๖

สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๑๖๗ ในสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม
แห่งกรุงศรีอยุธยา ด้วยเพราะมีการค้นพบรอยพระพุทธรบาท ซึ่งเป็น
รอยที่ประทับไว้บนแผ่นดินเหนียวใกล้เขาสุวรรณบรรพต รอยพระบาท
กว้าง ๒๑ นิ้ว ยาว ๖๐ นิ้ว และลึก ๑๑ นิ้ว สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม
ทรงเห็นว่าเป็นรอยพระบาทตามลักษณะ ๑๐๘ ประการ
จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดและมณฑปชั่วคราวครอบรอย
พระพุทธรบาทไว้ ต่อมาได้มีการสร้างต่อเติมกันอีกหลายสมัย

๑

๒

๓

๔

๕

๖

เป็นวัดที่มีมาตั้งแต่ครั้งสมัยกรุงศรีอยุธยา เดิมชื่อว่าวัดแจ้ง ต่อมาเมื่อ
พระเจ้ากรุงธนบุรี ทรงย้ายราชธานีจากกรุงศรีอยุธยามาตั้ง ณ กรุงธนบุรี
ได้โปรดเกล้าฯ กำหนดให้วัดแจ้งเป็นวัดในเขตพระราชฐาน และสถาปนาเป็นพระ
อารามหลวงชั้นเอก ชนิดวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปมหามณี-
รัตนปฏิมากร (พระแก้วมรกต) ที่อัญเชิญมาจากเวียงจันทน์ วัดนี้ได้รับ
การบูรณปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ในสมัยรัชกาลที่ ๒ จึงถือเป็นวัดประจำรัชกาล
เมื่อบูรณะแล้วเสร็จ ได้พระราชทานนามว่า วัดอรุณราชอาราม ในสมัยรัชกาลที่ ๓
มีการก่อสร้างพระปรางค์องค์ใหญ่ ความสูง ๘๒ เมตร กว้าง ๒๓๔ เมตร
เสร็จสมบูรณ์ในสมัยรัชกาลที่ ๔ และได้เปลี่ยนชื่อเป็น วัดอรุณราชวราราม

๑. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔-๕ คน และศึกษาภาพวัดที่มีศิลปกรรมสวยงามที่อยู่ในแต่ละภาคของประเทศไทย

๒. ให้นักเรียนเลือกภาพวัดที่มีศิลปกรรมสวยงามที่อยู่ในแต่ละภาคของประเทศไทย ที่นักเรียนสนใจอยากไปเที่ยวชม ทำลงในใบงานที่ ๔ เรื่อง วัดสวยที่อยากไป พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

๓. หลังจากนำเสนอแล้วครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

๓.๑ ทำไมคนไทยจึงสร้างวัดให้สวยงาม

๓.๒ หากจะกล่าวว่า วัด เป็นมรดกที่มีคุณค่าของชาติได้หรือไม่

๓.๓ ในฐานะที่เป็นคนไทย นักเรียนจะรักษาวัดอย่างไรเพื่อให้เป็นมรดกของชาติต่อไป

วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร จ. เชียงใหม่

ที่มา [https://th.wikipedia.org/wiki/วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร#/media/ไฟล์:Wat_Phra_That_Doi_Suthep_\(I\).jpg](https://th.wikipedia.org/wiki/วัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร#/media/ไฟล์:Wat_Phra_That_Doi_Suthep_(I).jpg)

วัดพระธาตุดุริฎฐชัยวรมหาวิหาร จ. ลำพูน

ที่มา <https://travel.mthai.com/blog/125333.html>

พระธาตุเชิงชุม จ.สกลนคร

พระธาตุพนม จ.นครพนม

วัดสระเกศ

[https://th.wikipedia.org/wiki/วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร#/media/ไฟล์:\(2019\)_วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร_เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย_กรุงเทพมหานคร_\(16\).jpg](https://th.wikipedia.org/wiki/วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร#/media/ไฟล์:(2019)_วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร_เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย_กรุงเทพมหานคร_(16).jpg)

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร

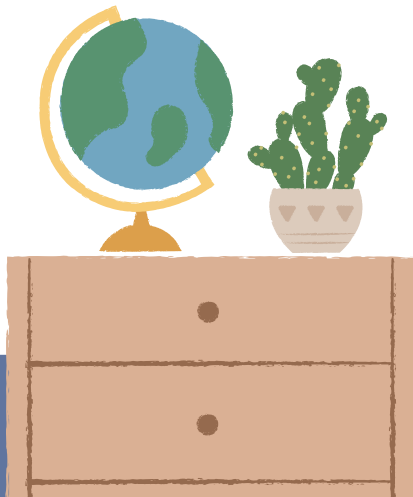

พระบรมธาตุนครศรีธรรมราช

ที่มา <https://cbtthailand.dasta.or.th/webapp/relattraction/content/1691/>

เรื่อง วัดสวยที่อยากไป

รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ติดภาพ

เหตุผลที่เลือก

ศาสนาพุทธมีความสำคัญ
ต่อการเป็นรากฐานของ
สังคมไทยอย่างไร?

พระพุทธศาสนาเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะวัฒนธรรมไทยทุกด้านมีรากฐานสำคัญอยู่ในพระพุทธศาสนา คำมากมายในภาษาไทย มีต้นกำเนิดมาจากภาษาบาลี และมีความหมายสืบเนื่อง ปรับเปลี่ยนมาจากคติในพระพุทธศาสนาแบบแผนและครรลองตามหลักการของพระพุทธศาสนา ได้รับการยึดถือเป็นแนวทาง และเป็นมาตรฐานสำหรับความประพฤติ การบำเพ็ญกิจหน้าที่ และการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทยทุกระดับ ทั้งสถาบันพระมหากษัตริย์และประชาชนทั่วไป

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พุทธประวัติ

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง พุทธประวัติ
๒. ใบงานที่ ๕ เรื่อง เส้นทางแห่งพุทธ

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑